

WARSZAWSKI
UNIwersytet
MEDYCZNY

KATEDRA I KLINIKA NEFROLOGII, DIALIZOTERAPII
I CHOROÓB WEWNĘTRZNYCH

Warszawa 2023,07,16

Ocena rozprawy doktorskiej

Lekarz Katarzyny Małgorzaty Zawadzkiej-Dejryng

„Ocena kurczliwości serca u chorych hemodializowanych”

Przewlekła choroba nerek jest coraz bardziej rozpowszechniona. W ostatnim czasie na świecie stała się ona problemem instytucji zajmujących się zdrowiem publicznym. Choruje na tą chorobę wiele milionów ludzi, również w Polsce dotyczy kilku milionów ludzi. W V stadium przewlekłej choroby nerek podstawowym sposobem leczenia jest dializoterapia, głównie hemodializoterapia. Główną przyczyną zgonu wśród populacji pacjentów z przewlekłą niewydolnością nerek są choroby układu sercowo-naczyniowego. Szacuje się, iż stanowią przyczynę ponad 40% zgonów w tej grupie chorych. Wagę problemu ilustrują dane amerykańskie, z których wynika, że śmiertelność z powodu incydentów sercowych, wśród chorych dializowanych poniżej 45 roku życia jest 100 razy większa niż w populacji generalnej. Około 75% chorych rozpoczynających leczenie dializami ma już LVH, ponadto rozstrzeń lewej komory występuje u 32%, upośledzenie funkcji skurczowej u 15.4%, zastoinowa niewydolność krążenia – 31-31%, choroba niedokrwienna serca – 28-41%. Chorzy hemodializowani są narażeni na większe ryzyko powikłań sercowo-naczyniowych również z tego, iż jest to procedura inwazyjna wywierająca olbrzymi wpływ na stan hemodynamiczny układu krążenia.

Znając ten tak istotny problem doktorantka włączyła się do badań pozwalających wcześniej wykrywać problemy związane z sercem chorych dializowanych. Postanowiła

oceniać funkcje skurczową lewej komory serca w badaniu echokardiograficznym badając przede wszystkim zaburzenia jego kurczliwości.

Celem pracy doktorantki była:

- Ocena występowania odcinkowych zaburzeń kurczliwości serca u pacjentów ze schyłkową niewydolnością nerek w trakcie zabiegu hemodializy
- Analiza zależności ich występowania z wybranymi biochemicznymi i klinicznymi wskaźnikami sercowo-naczyniowymi u chorych hemodializowanych
- Ocena ryzyka śmiertelności względem występowania odcinkowych zaburzeń kurczliwości w populacji chorych hemodializowanych.

Są to cele warte podjętych badań, potencjalnie mogące mieć istotne znaczenie kliniczne.

Przedstawiona mi do oceny praca ma dość typowy układ tak przygotowanej pracy doktorskiej. Liczy 71 stron, 12 tabel i 6 rycin, autorka cytuje 94 pozycje piśmiennictwa, w większości anglojęzycznego z ostatnich lat dotyczącego badanych zagadnień. Praca jest zaplanowana i przeprowadzona prawidłowo. Wstęp zwięzły, ale w wystarczający sposób uzasadnia celowość podjętych badań. Materiał i metoda badań przedstawione zostały dokładnie, przejrzysto i pozwalają na powtórzenie badań. W sposób czytelny przedstawiono kryteria włączenia pacjentów do badania. Wyniki przedstawione obszernie w wielu tabelach. Pracę kończy dyskusja na zakończenie której autorka podsumowuje uzyskane wyniki badań w formie wniosków (brak wyraźnego rozdziału wnioski) wynikające z uzyskanych rezultatów odpowiadające na cele rozprawy doktorskiej. Doktorantka wykonała badania u 78 chorych z przewlekłą chorobą nerek, będących w programie przewlekłych hemodializ w Stacji Dializ Fresenius Nephrocare w Ełku (byli to wszyscy chorzy dializowani w tej stacji). Wszyscy chorzy byli dializowani 3 x w tygodniu z użyciem błon polisulfonowych. Czas każdego zabiegu wynosił od 3 do 4.5 godzin. 52 chorych dializowano z użyciem przetoki tętniczo-żylniej a 26 używało cewnika dializacyjnego.

Od każdego chorego zebrano wywiad oraz przeanalizowano dokumentację medyczną w celu zebrania danych takich jak przyczyny przewlekłej niewydolności nerek, przebyte i aktualne choroby z szczególnym uwzględnieniem nadciśnienia tętniczego,

cukrzycy, choroby wieńcowej i niewydolności serca. Zebrano dane również o stosowanych lekach, czasie dializ, dostępie naczyniowym, leczeniu niedokrwistości. Zebrano również dane z 6 poprzedzających hemodializ dotyczące czynności serca, ciśnienia tętniczego i ultrafiltracji. Również wyniki badań biochemicznych, które były pobierane rutynowo podczas badań okresowych doktorantka zebrała z ostatnich 3 miesięcy leczenia dializami.

Po 2 latach zebrano dane dotyczące przeżycia chorych.

Podstawowe badanie z doktoratu czyli badanie echokardiograficzne serca było wykonywane przez tego samego echokardiografistę przed w czasie i po zabiegu hemodializy. Występowanie odcinkowych zaburzeń kurczliwości definiowano w oparciu o występowanie dysfunkcji o charakterze co najmniej hipokinezy w co najmniej 2 segmentach.

W uzyskanym wynikach doktorantka wykazała:

- Odcinkowe zaburzenia kurczliwości występowały
 - U 28 (36 %) chorych przed hemodializą
 - U 19 (24%) chorych nasilały się podczas hemodializy
 - U 5 (6%) były to nowo powstałe dysfunkcje m sercowego
- Odcinkowe zaburzenia kurczliwości indukowane hemodializą występowały częściej u chorych z niską frakcją wyrzutową lewej komory, obecnością cukrzycy, zwapnieniami na zastawkach oraz w grupie z niższym tempem ultrafiltracji
- Nie zaobserwowano różnic w śmiertelności chorych. U pacjentów z nasileniem odcinkowych zaburzeń kurczliwości nie obserwowano zwiększonej śmiertelności

Uzyskany wynik, iż przy mniejszych tempach ultrafiltracji jest większe nasilenie RWMA wydawał mi się iż taki nie powinien być, a wyjaśnienie w pracy przez autorkę wydaje mi się logiczne.

Wysunięte przez doktorantkę 3 wnioski wynikają z uzyskanych wyników i odpowiadają na cele rozprawy doktorskiej.

Ograniczenia badania to mała liczba pacjentów i iż to jest badanie obserwacyjne-doktorantka jest świadoma tych głównych ograniczeń.

Uwagi recenzenta:

Autorka w piśmiennictwie często używa raz pełnych nazw czasopism a czasem skrótów nazw nawet tych samych czasopism np. pozycja 35 – American journal of kidney diseases a pozycja 45 Am J Kidney Dis. (podobnie pozycja 53 i 64) Raczej należy pisać jednolicie.

Oceniana rozprawa doktorska nie budzi zastrzeżeń merytorycznych, a wymienione poniżej uwagi mają przede wszystkim charakter korektorski lub redakcyjny.

Pomimo tych nielicznych uwag należy podkreślić rzetelność jej wykonania, umiejętność skonfrontowania własnych wyników z danymi literaturowymi oraz potencjalne możliwości prowadzenia dalszych badań w tej dziedzinie. Podkreślić należy też, iż doktorantka jest świadoma ograniczeń swoje pracy i myślę że pobudzą ją do dalszych badań .

Z merytorycznego punkty widzenia wyrażam opinię, że oceniana rozprawa stanowi przyczynek do wiedzy o problemach z układem krążenia tak często występujących u pacjentów leczonych dializami .

Rozprawa doktorska lekarz Katarzyny Małgorzaty Zawadzkiej-Dejryng spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 poz. 1789 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.)”

Dlatego wnoszę do Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku o dopuszczenie lekarz Katarzyny Małgorzaty Zawadzkiej-Dejryng do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

2 wyprawami na ocenę

KIEROWNIK
Klinika Nefrologii, Dializoterapii
i Chorób Wewnętrznych
Katedra i Szpital Kliniczny
Prof. dr hab. n. med. Jolanta Małyszko

Małyszko